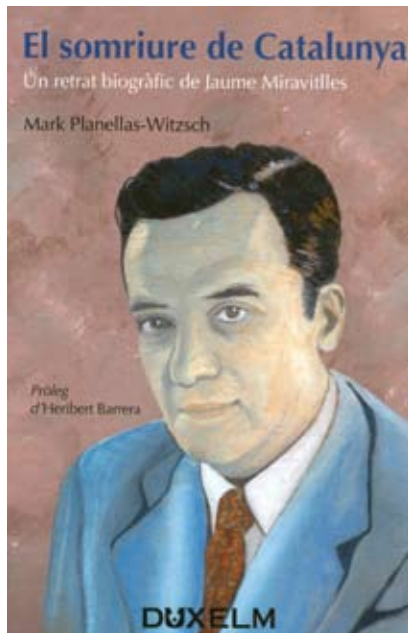

Jaume Miravittles: un retrat subjectiu

ENRIC PUJOL

El propòsit de l'autor és explícit des del mateix pòrtic del llibre: fer una biografia literària, interpretativa, de l'escriptor i periodista Jaume Miravittles (Figueres, 1906 - Barcelona, 1988), famós, a més dels seus escrits, pel seu càrrec de responsable del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya durant la Guerra Civil (1936-39) i per la seva amistat personal amb Salvador Dalí. Per tant, ens trobem davant d'una obra clarament diferenciada d'una semblança erudita, pròpia d'una tesi doctoral (com la que actualment du a terme Ramon Batalla). I cal dir que, d'aquest propòsit, Planelles-Witzsch se'n surt molt bé. No tan sols demostra ser un bon argumentador i tenir profunditat de pensament, sinó que també sap evidenciar els seus dots de bon escriptor. No en va és autor d'una colla de llibres: esmentem, en el cas de l'assaig, *Un nou cercle virtuós* (2006) i *Dalí silenciàt* (2004), i en narrativa de ficció, *Quan les lletres cremen* (2005), *Una ambaixada excepcional* (2005) i *Inversió tèrmica* (2005), tots tres finalistes en diferents premis literaris.

Així mateix, és un historiador notable. Té un pensament historiogràfic propi que el porta a reivindicar el gènere biogràfic, la visió personal i, fins i tot, la subjectivitat (que per a ell constitueix «l'única garantia de veritat»), ja que considera que «la història no és una fatalitat, sinó la filla de l'agregat de les consciències individuals, generadores de tantes visions i accions». Demostra també un sòlid coneixement històric de Catalunya i especialment de Figueres i de l'Empordà, cosa no gaire freqüent en un autor no nascut en aquest territori. Per a ell, però, és una coneixença imprescindible, ja que, segons la seva consideració, és en aquest marc figuerenc i empordanès on Miravittles (i també Dalí, a qui ja s'ha dit que Planelles-Witzsch havia dedicat una altra biografia) esdevingué persona. Precisa-

MARK PLANELLES-WITZSCH

El somriure de Catalunya

Dux Editorial,
Barcelona, 2008.

ment aquest doble coneixement de Miravittles i Dalí li permet fer un encertat símil de tots dos creadors amb sengles personatges de la mitologia grega: Càstor i Pòl·lux. Així, mentre Pòl·lux (Dalí) aconseguí la immortalitat gràcies a la intervenció del déu Zeus i tingué el cel de l'Olimp com a residència habitual, Càstor (Miravittles), mortal i malaguanyat, hagué d'ocupar l'Hades, el subsòl infernal del món mític grec.

Les referències a temes i autors clàssics (canònics i anticànònics) de tots els temps són molt freqüents en el llibre. Entre els catalans, hi trobem Josep Pla, Artur Bladé Desumvila i Francesc Pujols, i de forans hi apareixen Schopenhauer, Thomas Moore, John Stuart Mill i André Malraux (que fou qui definí Miravittles com «el somriure de Catalunya»).

Vindicació de Penèlope

JOSEP PUJOL I COLL

El 1984 l'escriptora figuerenca Carme Guasch va publicar *Trena de cendra*, una autobiografia novel·lada que partia del dolorós record del seu marit, mort prematurament, per repassar tota una vida durant l'agre de la dictadura barrejat amb el dolç de la joventut. Sílvia Soler i Guasch, que ha guanyat el darrer premi Bertrana, explicava que una anècdota materna d'aquell temps li ha servit per reconstruir una ficció que manté molts de paral·lelismes argumentals amb *Trena de cendra*, recuperada recentment per l'editorial Columna. Tanmateix, més que no pas un homenatge no explicitat a la seva mare, *Petons de diumenge* es construeix com el relat alternatiu a una odissea masculina, el que explicaria qualsevol Penèlope valenta i prudent que hagués

DVD

CHRISTOPHE FARNARIER

El somni

Producció Lluís Miñarro - Eddie Saeta SA.
Girona, 2008.

Un documental etnogràfic sobre el pastor transhumant del Pla de l'Estany Joan Pipa, que es va projectar amb notable èxit al cinema Truffaut de Girona. La sensible plasmació fílmica d'un món que ha acabat esclafat en nom del progrés.

SÍLVIA SOLER

Petons de diumenge

Premi Prudenci Bertrana 2008. Editorial Columna. Clàssica, 773. 244 planes. Barcelona, 2008.

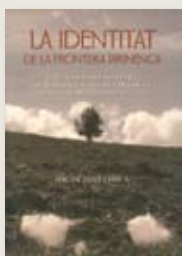
madurat aquí entre els anys quaranta i els vuitanta, confinada a unes heroïcitats domèstiques, a petites victòries individuals i a una vida professional amputada. Com la Valèria Isern, la protagonista de la novel·la, que, tot i ser una de les primeres llicenciades en arqueologia del país, es veu empenya per les circumstàncies a viure una vida molt diferent de la que havia projectat, i això no obstant, atrapada dins una teranyina d'amor i maternitat, és capaç d'una trajectòria més plena i digna de ser narrada que no la del seu contrapunt, la seva amiga Elisa, cosmopolita, amb una vida pública plena d'èxits i una d'amorosa entretinguda, previsible i dispersa.

En la imminència d'una mort propera però assumida amb serenitat, el text es descabdella com un flash-

back al qual Valèria se sotmet per les interpel·lacions d'un entrevistador encuriós, amb les amalgames del seu diari personal, les cartes de l'Elisa i els testimonis del fills. Mentre els anys s'escolen sempre massa de pressa, en la vida de la família ressonen els canvis viscuts a l'Empordà, l'arribada del turisme, els canvis de mentalitat i de paisatge, el cinema possible i la literatura de les noves autores que entusiasmen les dues amigues: Laforet, Martín Gaité, Rodoreda. En aquest bon gust literari, precisament, s'hi endevina una perspectiva pròpia d'una periodista actual amb afany de pedagogia que de vegades es deixa endur pel presentisme –«Som al segle XXI», diu erròniament l'Elisa el 1986–, i per la voluntat de decorar el paisatge amb una sintonia coneguda: les estrenes

de *Gilda* i *Mogambo*, la revolució hongaresa, les vagues del 56. No pas en va l'autora bateja com a «docudrama» el seu relat, que s'emmarca, en un temps de descrèdit de l'èpica, dins la literatura per a la redempció de les vides aparentment petites.

CD

ÒSCAR JANÉ

La identitat de la frontera pirinenca

Col·lecció Francesc Eximenis, Diputació de Girona, 2009. 261 pàgines.

Una necessària i aprofundida visió del que va suposar el Tractat dels Pirineus a escala local, en la microhistòria. El llibre rebat la idea d'una frontera opaca i ferma, i en destaca claroscurs i esclertes.

DIVERSOS AUTORS

Breviari de ciutadania

CCG Edicions. Girona, 2009. 133 pàgines.

Compilació de 117 articles escrits per encàrrec de l'editor Quim Curbet. La publicació vol «actualitzar» el breviari de Rahola i oferir una panoràmica de la visió ciutadana d'una colla de personatges que tenen vinculació amb la ciutat de Girona.

THE GRAMOPHONE ALLSTARS

Just delightin'

Bankrobber, 2009.

Un recull de 12 temes que inclou 8 composicions pròpies i 4 versions que recorren sonoritats jamaicanes amb tocs de jazz, soul i latin. El grup va néixer la primavera del 2008 a Barcelona i inclou músics de tot Catalunya, entre els quals destaquen els germans biscalecns Genís i Aleix Bou.

MAZONI (JAUME PLA)

Eufòria 5, esperança 0

Bankrobber, 2009.

El bisbalenc Jaume Pla ha elaborat un disc meditat, amb una sonoritat especial, que consolida la seva aposta musical amb una gran llibertat creativa. Amb dues bateries, l'àlbum es va gravar en una masia llogada durant uns mesos. Mazoni es troba en plena gira de promoció.

GUILLAMINO

Les minves de gener

Bankrobber, 2009.

Una efectiva barreja de sonoritats: jazz, hip-hop, house, folk i fins i tot sardana. Un dels grans creadors de música electrònica que demostra a cada nou disc la seva imaginació. El seu nou disc denota una personalitat musical que trenca amb els tòpics i busca horitzons.